

Historie svépomocných a „kvazi-svépomocných“ skupin v České republice: Vývoj a současný stav v institucionálním kontextu služeb pro uživatele drog

GABRHELÍK, R., MIOVSKÝ, M.

Centrum adiktologie Psychiatrické kliniky, 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze

Citace: Gabrhelík, R., Miovský, M. (2011). History of Self-help and 'Quasi-Self-Help' Groups in the Czech Republic: Development and Current Situation in the Institutional Context of Drug Services. [Reprinted from Gabrhelík, R., Miovský, M. (2009). History of Self-help and 'Quasi-Self-Help' Groups in the Czech Republic: Development and Current Situation in the Institutional Context of Drug Services. *Journal of Groups in Addiction & Recovery*, (4)137–158.] *Adiktologie*, 11(2), 100–112.

SOUHRN: *Historický kontext vývoje svépomocných skupin působících v České republice se liší od sousedních zemí jako Rakousko, Německo nebo Polsko. Zčásti v důsledku poměrů v komunistickém režimu byl celkový rámec pro fungování svépomocných skupin jiný. Užívání alkoholu bylo pro totalitní režim něčím „těžko přijatelným“. Problematika závislosti na alkoholu však byla díky epidemiologické situaci více méně akceptována, což umožnilo vznik „kvazi-svépomocných“ skupin vedených odborníky na léčbu závislostí. Spolupráce s těmito skupinami byla tolerována a později i podporována. Situace v oblasti prevence a léčby užívání nelegálních drog byla mnohem horší, neboť oficiálně žádný drogový problém neexistoval. Po pádu komunistického režimu musely tyto intervence začít téměř od nuly. Podobně tomu bylo v případě svépomocných aktivit. Do té doby více méně nelegální svépomoc uživatelům drog, mající téměř charakter protirežimních aktivit, dostala prostor pro další rozvoj v 90. letech 20. století. Nicméně dodnes je v České republice patrný menší vliv svépomocných principů a současné léčebné programy do značné míry stále ovlivňuje expertní model.*

KLÍČOVÁ SLOVA: SVÉPOMOC – KVAZI SVÉPOMOC – ALKOHOL – TABÁK – NELEGÁLNÍ DROGY – ODBORNÁ LÉČBA

Došlo do redakce: 7 / ŘÍJEN / 2010

Přijato k tisku: 12 / KVĚTEN / 2011

Přetištěno z: *Journal of Groups in Addiction & Recovery*, (4)137–158, s laskavým svolením vydavatele.

Grantová podpora: IGA MZ NR 9447-2

Korespondenční adresa: Mgr. Roman Gabrhelík, Ph.D. / gabhelik@adiktologie.cz / Centrum adiktologie

PK 1. LF UK v Praze a VFN v Praze, Ke Karlovu 11, 120 00 Praha 2